

जनअधिकार पार्टीको चुनावी घोषणा पत्र २०८२

पृष्ठभूमी

अहिले देशमा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रतात्मक व्यवस्था छ। संघीयताको जननी मधेश प्रदेश हो। मधेशी, आदिवासी, दलित, जनजाती, महिला, मुस्लिम, थारू, जेनजी, पिछडावर्ग, सिमान्तकृत समुदायले गरेको गौरवपूर्ण संघर्षलाई कदापी बिर्सन सकिदैन। ती संघर्षका क्रममा सहादत्त दिएका तमाम शहीदहरूप्रति सर्वप्रथम हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछौं।

मधेशीको बलिदानीबाट संघीयता आएपनि त्यसको स्वाद मधेशीले हालसम्म चाख्न पाएको स्थिति छैन। स्वास्थ्य, शिक्षा, कृषि, भौतिक पूर्वाधारसहितका क्षेत्रको सूचकांकलाई नियाँले हो भने मधेश प्रदेश अन्य प्रदेशभन्दा पछाडि छ।

संघीयता आएपछि पहिलो पाँच बर्ष आफूलाई मधेशी भनिने दलहरूले नै सरकारको नेतृत्व गर्‍यो। अहिले केही दिन अगाडि नेपाली कांग्रेसले नेतृत्व लिँदा दोस्रो कार्यकालको तीन बर्ष मधेशी दलले नै मधेश प्रदेशको नेतृत्व गर्‍यो। तर, दुःखको कुरा प्रदेशको कुनै पनि सूचकांकमा सुधार आउन सकेको छैन।

मधेश उर्वरभूमी हो। यहाँका अधिकांस बासिन्दा कृषिमा निर्भर छन्। कृषिलाई व्यवसायीकतातर्फ रुपान्तरित गर्दै अघि बढाउन सकिन्थ्यो। संघीयता अधिसम्म शिक्षा क्षेत्रमा एकदमै मजबुत देखिएको मधेश प्रदेश अहिले शिक्षामा देशमै पछाडि छ। यो अवधीमा प्रदेशलाई नै शिक्षित बनाउन सक्नुपर्‍थ्यो। कुनै पनि जिल्ला हालसम्म साक्षर घोषणा हुन सकेको छैन।

प्रदेशमा भौगोलिक सुगमता, उर्वर भूमी, पूर्वाधारमा सरल पहुँच लगायत श्रोत साधनले सम्पन्न भएपनि मानव विकास सूचकांक, साक्षरता दर, रोजगारीसहित शिक्षा र स्वास्थ्यमा पनि त्यत्तिकै कमजोर स्थिति छ। संघीयताको भण्डै एक दशक भएपनि प्रदेशका आन्तरिक श्रोतको दायरा विस्तार हुन सकेको देखिएको छैन। प्रदेशका जनताले हालसम्म सुशासनको अनुभूति गर्न नसक्नु भन दुःखको कुरा हो।

प्रदेशमा बहुआयामिक गरिबी दर अन्य प्रदेशभन्दा उच्च छ। तथ्यांकमा हेर्ने हो भने बहुआयामिक गरिबी दर ४७ प्रतिशतको हाराहारीमा छ।

मधेशी भनिने दलले नै प्रदेशको नेतृत्व लिनु र यस्तो अवस्थामा छाडिनुलाई ठीक भन्न सकिन्न। अधिकारको आन्दोलनबाट जन्मको मधेशी दलहरू आफ्नो व्यक्तिगत अधिकार खोज्नु, परिवारवाद र आफन्तमै रमाएका कारण प्रदेशको विकास हुन नसकेको जनअधिकार पार्टीको ठहर छ।

मधेशी दलले पाएको माया र बिसेको बलिदान

मधेशमा बलेको आगो र दिइएको बलिदानीबाट २०६३ सालमा उदाएको तत्कालिन मधेशी जनअधिकार फोरमलाई २०६४ साल चैत २८ गते भएको पहिलो सविधानसभा निर्वाचनमा जनताले ५३ सिट सविधानसभामा दियो ।

२०७४ सालमा भएको निर्वाचनमा तत्कालिन मधेशी जनअधिकार फोरम (जसको नाम अहिलेसम्म आउँदा जनता समाजवादी पार्टी, नेपाल बनेको छ) र तत्कालीन राष्ट्रिय जनता पार्टीलाई प्रदेशमा सरकार बनाउने जिम्मा जनताले सुम्पिदिएको जगजाहेर छ ।

तर, अहिलेसम्म आउँदा यी दुई दलका नेता को कहाँ छन्, के गरिरहेका छन् ? भन्ने स्थिति सबैलाई थाहा भएकै हुनुपर्छ ।

अब, मधेशी नामबाटै उदाएको जनमत पार्टीको कुरा गरौं । २०७९ को चुनावअघि प्रदेशमा भ्रष्टाचार मात्रै बढेको बताउँदै आएको जनमत पार्टीले भ्रण्डै डेढ बर्ष प्रदेशको नेतृत्व गर्‍यो । यो अवधीमा यो पार्टी पनि व्यक्तिगत स्वार्थमै रुम्लिएको देखियो । यो पार्टीले पनि प्रदेशमा उल्लेखनीय काम गर्न सकेन । र, हरेक सूचकांक पुरानै अवस्थामा यथावत छ ।

मधेशी पार्टीको नाम धेरै पटक फेरियो, नेता र नेताको प्रवृत्ति नफेरिएका कारण विकास हुन नसकेको भन्दा अनुप्युक्त नहोला ।

यस्तै अवस्थामा २३ र २४ भदौ २०८२ मा जेनजी बिद्रोह भयो । त्यो बिद्रोह सुशासनका निम्ति थियो । मधेश प्रदेशकै नेताहरूले राम्रो अवस्थामा ल्याइदिएको भए कम्तीमा मधेश जल्दैन्थ्यो ।

यहीं अवस्थाहरूलाई गम्भीरतापूर्वक नियाँल्दै जन अधिकार पार्टीको जन्म भएको हो । मूलतः मधेश प्रदेशको विकासका साथसाथै लोकतन्त्र, गणतन्त्र, संघीयता, सामाजिक न्याय, समावेशिता, अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता र सनातनीको रक्षाका निम्ति प्रतिबद्ध रहँदै अघि बढ्ने प्रणका साथ यो घोषणा पत्र तयार गरेका छौं ।

हामी सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई चुस्त-दुरुस्त बनाउन, प्रदेश र स्थानीय तहको सम्बन्धलाई सुदृढ गर्दै विकासीय कामलाई जोड दिन, प्रदेशलाई आर्थिक रूपमा सशक्त बनाउन आन्तरिक आय वृद्धिका कार्यक्रमहरू ल्याउन, प्राकृतिक श्रोतसाधन परिचालन गरी प्रदेशलाई समृद्धीतर्फ अगाडि बढाउन, विकास साभेदारहरूसँग समन्वय र सहकार्य गरी प्रदेशको विकासका खाका कोर्न, छुवाछुतको अन्त्य गरी सामाजिक न्याय प्रदान गर्न अग्रपक्तिमा रहने प्रतिबद्धता जनाउँदछौं ।

हामीलाई विजयी बनाउनुभएमा निम्न क्षेत्रहरूमा निम्न कामहरू गर्ने संकल्प गर्दछौं ।

शिक्षा क्षेत्र

मधेश प्रदेशको शिक्षा क्षेत्र दिनप्रतिदिन कमजोर बन्दै गएको कसैसँग लुकेको छैन । यसको सुधारका लागि हामी गम्भीर भएर निम्न कामहरू गर्नेछौं ।

- सामुदायिक विद्यालयहरूको नियमित अनुगमनको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- विद्यालय नजिकै घर भएका शिक्षकलाई कम्तीमा अर्को पालिकाको विद्यालयमा सरुवा गराइनेछ ।
- विद्यालय वसवस्थापन समितिलाई राजनीतिबाट मुक्त गरिनेछ ।
- हरेक समुदायमा आ-आफ्ना बालबालिकालाई दैनिक विद्यालय पठाउन चेतना प्रवाह गरिनेछ ।
- पाँच वर्षभित्र प्रदेशका सबै वडा, सबै पालिका र सबै जिल्लालाई साक्षर घोषणा गराइनेछ ।
- अति विपन्न डोम, मुसहर, चमारसहित पछाडि पारिएकाको बालबालिकालाई कम्तीमा स्नातकसम्मको शिक्षा निःशुल्क प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- प्रत्येक जिल्लामा प्राविधिक धारका कन्यासहरू स्थापनाका लागि कामहरू गरिनेछ ।
- उत्कृष्ट विद्यार्थी, उत्कृष्ट शिक्षकलाई पुरस्कारको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयहरूको भौतिक पूर्वाधार, स्तरन्नोतिका लागि सधैं प्रतिबद्ध रहनेछौं ।
- मधेश स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान, मधेश कृषि विश्वविद्यालयसहितका मधेशका अन्य शिक्षालयलाई समृद्ध बनाउन कामहरू गरिनेछ ।

स्वास्थ्य क्षेत्र

व्यक्तिको सबैभन्दा ठूलो धन नै स्वास्थ्य हो । स्वास्थ्य नभए व्यक्ति जीवनमा केही गर्न सक्दैनन् । यसका लागि हामी निम्न कामहरू गर्नेछौं ।

- संघीय सरकार अन्तर्गत रहेको गजेन्द्रनारायण सिंह अस्पता राजविराज र नारायणी उप क्षेत्रिय अस्पताल वीरगंजसहित अन्य ६ जिल्लाका प्रादेशिक अस्पतालमा दरबन्दी अनुसारको चिकित्सकको व्यवस्था गराइनेछ ।
- सबै अस्पतालमा स्वास्थ्य सम्बन्धी अपुग उपकरणहरूको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- सबै स्वास्थ्य संस्था, बर्थिङ सेन्टरहरूको सेवभा प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- गरीब र पछाडि पारिएकाहरूको स्वास्थ्योपचार निःशुल्क रूपमा गरिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- कुलतमा लागेका युवाहरूलाई सामान्य जीवनमा फर्काइनेछ ।

- प्रदेशमा रहेको आमा र शिशुको उच्च मृत्युदरलाई न्यूनिकरण गर्न विभिन्न कार्यक्रमहरू संचालन गर्न लगाइनेछ ।
- कम आय भएका गरीब, दलित, विपन्न र पछाडि पारिएका सुत्केरी महिला र नवजात शिशुको पोषणका लागि भत्ताहरू उपलब्ध गराइनेछ ।

☞ कृषि क्षेत्र

मधेश प्रदेशको मुख्य मेरुदण्ड कृषि नै हो । यो क्षेत्रलाई राम्रो बनाउन सकिए प्रदेश मात्र होइन देशलाई नै समृद्ध बनाउन सकिन्छ । कृषि क्षेत्रलाई प्राथमिकतामा राखेर अगाडि बढे यो प्रदेश चाँडै विकासको पथमा अघि बढ्नेछ । यसका लागि जन अधिकार पार्टीले निम्न काम गर्नेछ ।

- किनासलाई खेती गर्नका लागि प्रोत्साहित गरिनेछ । यसका लागि आवश्यक मल, सिंचाई, बिऊबिजनको व्यवस्था गरिनेछ ।
- कृषि क्षेत्रमा विद्युतिकरण गरी किसानलाई निःशुल्क उपलब्ध गराउने काम गर्नेछौं ।
- किसानका लागि बाली बिमा लागू गर्दै पेन्सनको व्यवस्था गरिनेछ ।
- पशुपन्छीपालक, मत्स्यपालक किसानका लागि आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउन तयार रहनेछौं ।
- कृषिलाई आधुनिकीकरण, व्यवसायीकीकरण, यान्त्रिकीकरण र बजारीकरणका लागि आवश्यक सबै कामहरू गर्नेछौं ।
- उखु किसानका लागि सहूलियत प्रदान गर्दै उचित मूल्य निर्धारणका लागि तत्पर रहनेछौं ।
- फलफूल र तरकारी खेती गर्ने किसानका लागि आवश्यक सहूलियतहरू प्रदान गराउनेछौं ।
- कृषि उत्पादकत्व, पशुपन्छीमा रोग, महामारी लागेमा त्यसको नियन्त्रण गर्नका लागि अग्रसर रहनेछौं ।
- प्रदेशका आठै जिल्लामा कोल्डस्टोर निर्माणका लागि पहल गर्नेछौं ।
- सहकारी जनतासँग जोडिएको कुरा हो । यसलाई थप व्यवस्थित बनाउँदै जनताको जिविकोपार्जनका लागि कामहरू गरिनेछ ।
- समग्र राष्ट्रको अर्थतन्त्र बलियो बनाउनका लागि मधेश प्रदेशमा कृषि एवं उद्योगमा लगानीको वातावरण सुनिश्चितताका लागि पहल गरिनेछ ।
- कृषि क्षेत्रमा चकलाबन्दी व्यवस्थालाई प्रश्रय दिइनेछ ।

☞ वन तथा वातावरण क्षेत्र

मधेश प्रदेशमा चुरे जंगल पनि छ । यो क्षेत्रको विकासका लागि यो पार्टी निम्न कामहरू गर्नेछ ।

- वनको दिगो व्यवस्थापनका योजनाहरू बनाई कार्यान्वयन गराउने ।
- जैविक विविधता, जलाधार, सिमसार क्षेत्रको संरक्षणका लागि कामहरू गर्ने ।
- अवैद्य रुख कटान, खोला/नदीको दोहन रोक्न कामहरू गर्ने ।
- वन क्षेत्रलाई डढेलोबाट जोगाउने ।
- वृक्षारोपण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिने/दिलाउने ।
- कोशी टप्पु वन्यजन्तु आरक्ष, पर्सा वन्यजन्तु आरक्षसहितका क्षेत्रलाई थप व्यवस्थित बनाउँदै पर्यटकीय क्षेत्रको रूपमा समेत विकास गर्ने ।
- गत बर्ष मात्रै पानीको सतह घटेर खानेपानीकै हाहाकार भएकाले जल पुनर्भरण र भूमीगत जलस्तर लाई बढाउन कामहरू गर्ने ।
- सप्तकोशी, बलान, कमला, बागमतीसहितका नदीहरूको संरक्षण, व्यवस्थापनमा ध्यान दिने ।

☞ श्रम क्षेत्र

मधेश प्रदेशको श्रम अवस्था कहिलि लाग्दो छ । स्थानीयस्तरमा रोजगारी छैन । रोजगारी भएपनि उचित श्रम छैन । जनअधिकार पार्टी श्रम क्षेत्रमा निम्न कामहरू गर्नेछ ।

- स्थानीयस्तरमै रोजगारीको सृजना गर्ने/गराउने । यसका लागि श्रम बजारहरूको सर्वेक्षण गर्ने ।
- आवश्यक शिपमूलक तालिमहरूको आयोजना गर्ने । गरीब, विपन्न, पछाडि पारिएकाहरूलाई सहभागी गराउने ।
- वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केर आउनेको गुण र शीप स्थानीयस्तरमा लागू गराउँदै साना, मझौला उद्योगहरू संचालनका लागि पहल गरिने । जसका कारण थप रोजगारको सृजना गर्न सकिन्छ ।
- बालश्रमबिरुद्ध काम गर्ने, श्रम शोषण हुन नदिन चनाखो रहने ।

☞ यातायात क्षेत्र

यातायात क्षेत्रमा यो पार्टीले निम्न कामहरू गर्नेछ ।

- सडकलाई सुरक्षित बनाउन आवश्यक योजनाहरू बनाई कार्यान्वयन गराउने ।
- दुर्घटना न्यूनीकरणका योजनाहरू तयार गरी कार्यान्वयन गराउने ।
- सरकारी सबारी साधनहरूको दुरुपयोग हुन नदिन कामहरू गर्ने ।
- यातायात क्षेत्रमा काम गर्ने मजदूरहरूको हकहितका लागि काम गर्ने ।

☞ उद्योग वाणिज्य तथा पर्यटन क्षेत्र

मधेश प्रदेशमा उद्योग, वाणिज्य तथा पर्यटन क्षेत्रमा निम्न कामहरू हामीले गर्नेछौं ।

- प्रदेशका आठ वटै जिल्ला भारतीय सीमासँग जोडिएको छ । सीमासँग जोडिएका सडकहरू निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- नीजि क्षेत्रसँग समन्वय गरी उद्योग, कलकारखाना स्थापना गरिनेछ ।
- जनकपुरधामको जानकी मन्दिर, सप्तरीको छिन्नमस्ता र कंकालिनी मन्दिर, पर्साको गहबामाई, महोत्तरीको जलेश्वरनाथसहितका आठ वटै जिल्लाका धार्मिक पर्यटनको विकासका लागि कामहरू गर्नेछौं ।
- प्रदेशस्थित सबै पर्यटकीय स्थलको विकासका लागि तत्पर रहनेछौं ।
- उपभोक्ताको हित संरक्षणका लागि आवश्यक योजनाहरू बनाएर कार्यान्वयन गराउनेछौं ।
- युवा स्वरोजगार अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरू ल्याउन दत्तचित्त भएर काम गर्नेछौं ।

☞ सुरक्षा क्षेत्र

मधेश प्रदेशमा सुरक्षा क्षेत्र अहिले पनि कमजोर स्थितिमा छ । हामी यस क्षेत्रमा निम्न अनुसार को कामहरू गर्नेछौं ।

- सुरक्षा निकायलाई नेपालको सविधान, ऐन, नियम तथा नियमावली बमोजिम परिचालन गराउन राज्यको खबरदारी गरिरहनेछौं ।
- सुरक्षा निकायसँग समन्वय गर्दै निर्दोषमाथि ज्यादती हुन नदिन र अपराध गरेकालाई कानून अनुसार को कारवाही गराउन तत्पर रहनेछौं ।
- प्रदेशसभत्र आगलागी, बाढीजस्ता प्राकृतिक प्रकोपबाट बच्न चेतना अभिवृद्धि गर्दै प्रकोपमा परेकालाई सहयोग गराउन कामहरू गर्नेछौं ।

☞ खेलकुद क्षेत्र

खेलकुद व्यक्तिका लागि महत्वपूर्ण मानिन्छ । हामी यो क्षेत्रका लागि निम्न कामहरू गर्नेछौं ।

- फुटबल, क्रिकेट, कराँते, भलिबलसहितका सम्पूर्ण खेलको विकासका लागि तत्पर रहनेछौं ।
- सामुदायिक विद्यालयहरूमा अतिरिक्त कृयाकलापको रूपमा खेलकुद गराउन पहल गरिनेछ ।
- खेल मैदानको निर्माण, भएका मैदानहरूको स्तरन्नोति, मर्मत सम्भारका लागि कामहरू गर्नेछौं ।

☞ भौतिक पूर्वाधार क्षेत्र

यो क्षेत्रका लागि हामी निम्न कामहरू गर्नेछौं ।

- ग्रामिण क्षेत्रलाई शहरसँग जोड्ने सडकहरूको निर्माणका लागि पहल गर्ने ।
- सडक नभएका ठाउँहरूमा नयाँ सडक निर्माण गरी मधेशी शहीदको नाममा नामाकरण गराउने ।
- बर्षाको समयमा बाढी जाने नदीहरूमा पुल निर्माण गराउने । तत्काल पुल निर्माण हुन नसकेपनि भोलुङ्गे पुल तयार पार्ने ।

☞ सार्वजनिक सेवा

हरेक मानवका लागि सार्वजनिक सेवा महत्त्वपूर्ण छ । हामी यो क्षेत्रमा निम्न कामहरू गर्नेछौं ।

- हरेक सरकारी कार्यलयका सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई प्रविधी मैत्री बनाइनेछ ।
- कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि कामहरू गरिनेछ ।
- हरेक सेवा प्रवाहलाई कागजरहित बनाउन पहल गरिनेछ ।
- कर्मचारी प्रशिक्षण केन्द्रहरूको स्थापना गरिनेछ ।
- सार्वजनिक सेवामा राम्रो काम गर्ने कर्मचारीलाई पुरस्कार तथा गलत गर्नेलाई कारवाहीको दायरामा ल्याउने प्रवृत्तिको विकास गरिनेछ ।

☞ संस्कृति र संस्कार

संस्कृति र संस्कार व्यक्तिका लागि अर्को महत्त्वपूर्ण क्षेत्र हो । हामी यसका निम्ति निम्न कामहरू गर्न प्रतिबद्ध छौं ।

- संस्कृति र संस्कार बुझ्न कक्षा ५ देखि नै छुट्टै पाठ्यक्रम लागू गराउनेछौं ।
- संस्कारसँग अनुशासन गाँसिएको विषय भएकाले कक्षा ५ देखि नै नैतिक शिक्षा अनिवार्य गराउनेछौं ।
- सनातनीहरूको संस्कृत भाषा लोप हुने क्रममा रहेकाले यो विषय पनि विद्यालयहरूमा लागू गराउनेछौं ।
- हरेक जातीको कला, संस्कृति, चाडपर्वको जगेर्ना गर्नका निम्ति कामहरू गर्नेछौं ।

त्यसैले यी कामहरू गर्ने मौका प्रदान गर्न जन अधिकार पार्टीको चुनाव चिन्ह नाउँ (डुंगा) मा मोहर लगाई हाम्रा उम्मेदवारलाई अत्यधिक मतले विजयी बनाउनुहुन सम्पूर्ण मतदाताज्यूसँग हार्दिक अनुरोध गर्दछौं ।